

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.II.1.394/2024/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Somogyi Gábor, előadó bíró
Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Dr. Nagy Antal, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2025. július 3.
Az ügy tárgya: közúti veszélyeztetés büntette és más bűncselekmény
Terhelt: ...
Első fok: Győri Törvényszék, B.259/2022/40., ítélet, tárgyalás,
2023. december 1.
Másodfok: Győri Ítéltábla, Bf.III.25/2024/15., ítélet, tárgyalás,
2024. május 22.
Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a közúti veszélyeztetés büntette és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Győri Törvényszék B.259/2022/40. számú, illetve a Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.III.25/2024/15. számú ítéleteit hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. 1. A Győri Törvényszék a 2023. december 1-jén kihirdetett B.259/2022/40. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki közúti veszélyeztetés büntetében [Btk. 234. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont] és ittas járművezetés vétségében [Btk. 236. § (1) bekezdés]. Ezért – halmazati büntetésül – 7 év börtönfokozatú szabadságvesztésre, 6 év közúti járművezetéstől eltiltásra és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte, valamint akként rendelkezett, hogy a terhelt a szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

[2] A terhelt javára bejelentett ügyészi fellebbezés visszavonását követően a terhelt és védője fellebbezése folytán másodfokon eljáró Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2024. május 22-én meghozott Bf.III.25/2024/15. számú ítéletével a szabadságvesztés tartamát 5 év 6 hónapra enyhítette, egyebekben azonban az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] 2. A jogerős ítéletben megállapított tényállás lényege a következő:

- A terhelt 2017 óta rendelkezik B, B1, Mgv, T, F, K és AM kategóriákra érvényes vezetői engedéllyel, közlekedési szabálysértés miatt három esetben vonták felelősségre.

- A terhelt 2019. július 7-én reggel 6 óra 25 perc körüli időben úgy közlekedett tekepülés 1 belterületén, az út 1-en az út 2 felől az út 3 irányába az általa vezetett, saját tulajdonát képező forgalmi rendszám 1, Suzuki Swift típusú személygépkocsival, hogy azt megelőzően szeszitalt és delta 9-THC hatóanyagot tartalmazó kábítószer fogyasztott. A terhelt utasként szállította ismerőseit: a gépkocsi jobb oldali első ülésén sértett 1-et, hátul a bal oldalon sértett 2-t, középen sértett 3-at, a jobb oldalon pedig sértett 4-et.

- Derült, napos időben a forgalom gyér, az aszfaltburkolatú úttest száraz, a lakott területen belül a megengedett legnagyobb sebesség 50 kilométer/óra volt, a járműben a biztonsági övet senki nem használta.

- A terhelt már település 1 belterületére való érkezése előtt a járművel többször áttért a szembejövő sávba és az emiatt megijedő és sikoltozó sértett 2 és sértett 3 sértetteken sértett 1-gyel együtt nevetett, őket ilyen módon is ijesztgette. A terhelt többszáz méteren keresztül váltakozva haladt a bal és jobb oldali sávban település 2 és település 1 között, majd település 1 belterületén, ennek során egy alkalommal – még külterületen – a baloldali sávban haladva a vele szemben személygépkocsival közlekedő személy 1-et az úttestről lehúzóadásra kényszerítette.

- A lakott területen belül történő közlekedése során a terhelt az út vonalvezetését figyelmen kívül hagyva azért, hogy veszélyhelyzetet teremtve utasaiban veszélyérzetet keltsen és így őket, valamint magát is szórakoztassa, a lakott területen belül megengedett 50 kilométer/óránál nagyobb sebességgel haladva balra kormányozta a járművet, áttért a menetiránya szerinti bal oldali forgalmi sávba, az úttest közepén levő lassítószigetet is balról kerülte, majd a cím 1 szám előtti szakaszon hirtelen jobbra kormányozta a járművét, ami megcsúszott, 92-98 kilométer/óra sebességgel sodródni kezdett és a jármű a menetiránnyal szembe fordulva a bal oldalával először a cím 2 szám előtti autóbusszmegálló jelzőablájának, majd 55-60 kilométer/óra sebességgel a cím 3 szám előtti fának ütközött.

- A baleset következtében

- sértett 1 44 éves település 3-i lakos a hajas fejbőr vérbeszűrődését, a koponyatető és koponyaalap csontjainak törését, diffúz agyzúzódást, agytörzsi zúzódást, agyvizenyőt, tüdővizenyőt, tüdőzúzódást, az alsó ürös visszer szívről való leszakadását, a főverőér folytonosság-megszakadását, a gátor laza kötőszövetének vérbeszűrődését, májroncsolódást szenvedett. A halál oka polytraumatizáció – traumás shock – volt, melynek kialakulásához a belsérvek sérülése és a többszörös csonttörések együttesen vezettek. Az elszenvedett sérülések és a sértett halála között közvetlen, kizárólagos és egyenes összefüggés állapítható meg. A sértett sérülései olyan súlyosak voltak, hogy életét a legkorábban érkező orvosi

segítséggel sem lehetett volna megmenteni. Nem szenvedett olyan betegségben és nem állott fenn nála olyan állapot, amely akár a sérülések súlyosságának alakulásában, akár a halál bekövetkezésében rész-oki szereppel bírt volna;

- sértett 2 20 éves település 4-i lakos mindkét oldali sorozat-bordatörést, jobb lapockatörést, bal oldali szeméremcsonttörést, keresztcsonttörést, légmellel és vérmellel, léprepedést, bal oldali vese sérülését, a petefészek és máj állományának sérülését, a bal homloklebenyben zúzódásos vérzést, a lágyagyhártyák közt vérgyülemet, nagy kiterjedésű lágyrész-sérüléseket a bal felső végtagon, a kézháton, a jobb belbokán és a bal lábszáron. Sürgős hasi műtét során a lépeltávolították. A jobb alsó végtagon peroneus paresist találtak, ami egy perifériás ideg részleges bénulása, ez az ideg idegzi be azokat az izmokat, amelyek a lábfej visszahúzását végzik, tehát járása ennek megfelelően átalakult. A sérülések tényleges gyógytartama hat hónap volt. A medence töréséből és a combcsont töréséből mindkét csípőízület mozgáskorlátozottsága alakult ki, amely maradandó fogyatékkossággként értékelhető, mint ahogy a lépeltávolítása is maradandó fogyatékkossággként értékelhető. A szárkapocscsont töréséből a bokaízület mozgáskorlátozottsága és a nervus peroneus részleges bénulása jött létre, amely maradandó fogyatékkosság. Bordatörései, koponyaűri sérülése, lágyrész-sérülései maradandó fogyatékkosság és súlyos egészségromlás hátrahagyása nélkül gyógyultak. Ez az állapot a sértettnél 40 %-os mértékű össz-szervezeti egészségkárosodást, 50 %-os mértékű munkaképességcsökkenést okoznak;

- sértett 4 32 éves település 5-i lakos bal oldali felső állcsonttörést, jobb oldali állkapocscsont fejecstörést, jobb oldali nyakszirtecsonttörést szenvedett számos lágyrészsérülés mellett (a hajas fejbőrön és az arcon, mindkét oldali alsó és felső végtagon üvegszilánkok okozta sérülések). A felső állcsont, az állkapocscsont, valamint a nyakszirtecsont törése 8 napon túl gyógyult, tényleges gyógytartamuk 6 hétben jelölhető meg, sérüléseiből súlyos egészségromlás nem maradt vissza, maradandó fogyatékkosság pedig nem igazolható. A lágyrészsérülések külön-külön és összességükben is 8 napon belül gyógyultak, belőlük maradandó fogyatékkosság vagy súlyos egészségromlás nem származott;

- sértett 3 21 éves település 5-i lakos a homlok jobb oldalának repesztett sérülését, a jobb szemkörnyéki lágyrészek bevérzését, a bal csípő felett horzsolást és a bal alsó végtag duzzanatát, horzsolását szenvedte el. A sérülések külön-külön és összességükben is 8 napon belül gyógyultak;

- a terhelt kis kiterjedésű keményburok alatti vérzést, mellkasi és hasi tompa traumát, mindkét oldali kulcsonttörést, bal oldali lapockatörést, kis kiterjedésű jobb oldali légmellel, mindkét oldali szeméremcsonttörést, mindkét oldali combcsonttörést, a kereszt-csont bal oldalának törését, a II. ágyéki csigolya jobb oldali harántnyúlványának törését, testszerte horzsolódásokat szenvedett. Az ellátás ideje alatt MRSA-fertőzés alakult ki nála. Sérülései életveszélyes állapotot idéztek elő. Sérülései 8 napon túl gyógyultak, a tényleges együttes gyógytartam a fél évet is elérte, a horzsolásos sérülések gyógytartama a 8 napot nem haladta meg. A baleset során elszenvedett sérülésekből a gerinc, a medence és az alsó végtagok terhelhetőségének és használhatóságának csökkenésével jellemezhető, maradandó fogyatékkossággként, súlyos egészségromlásként értékelhető állapot alakult ki, mely kb. 20-25 % körüli össz-szervezeti egészségkárosodásban mérhető. Az egészségkárosodásnak ezen mértéke kb. 30 % munkaképesség csökkenésnek feleltethető meg. Állapota véglegesen kialakult, abban érdemi változás (javulás) már nem várható.

- A sértettek becsatolt biztonsági övvel védett állapotban is elszenvedték volna a bekövetkezett sérüléseket.

- A terhelt vérében a bűncselekmény időpontjában 1,60 ezrelék alkohol volt, ami közepes fokú alkoholos befolyásoltság állapotát eredményezte, emellett 1,10 ng/ml delta9-THC is

volt. A delta9-THC a Btk. 459. §-a értelmében kábítószernek minősül, vagyis a terhelt a bűncselekmény időpontjában kábítószeres befolyásoltság alatt is állt.

- A terhelt 9 óra 47 perckor vett vizelet mintájában mért alkohol-koncentráció 1,33 ezrelék volt, a vérmintája pedig 914 ng/l ketamin hatóanyagú kábítószer is tartalmazott.

- A terhelt ezen magatartásával megszegte a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontjában, 4. § (1) bekezdés c) pontjában, a 25. § (1) és (2) bekezdésében, valamint a 26. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontjában írt rendelkezéseket.

[4] **II. 1.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozatával szemben a terhelt védője a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában, valamint – tartalma szerint – a (6) bekezdésében meghatározott okokból terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

[5] Indokai szerint a bíróság jogerős ítéletében tévesen minősítette a terhelt cselekményét közúti veszélyeztetés büntettének. Álláspontja szerint a jogi értékelést magában hordó közlekedési veszélyhelyzet létrejötté, a terhelt arra vonatkozó szándékának megállapítása nem olyan tudati ténymegállapítás, amire a felülvizsgálati eljárásban a tényállás támadhatatlanságának tilalma kiterjed. Ezért nem tekinthető ténymegállapításnak az eljárt bíróságok azon következtetése, miszerint a terhelt szándékára lehet következtetni abból, hogy „halállal fenyegette a gépjármű utasait”, illetve abból, hogy „az utasok félelemben voltak, sikítottam és ezért ölelte át sértett 4 a mellette ülő sértett 3-at”.

[6] Az elsőfokú ítélet nem tartalmaz semmilyen kifejezett megállapítást arra nézve, hogy a közvetlen veszélyhelyzetet mi jelentette, az miben nyilvánult meg. Először a másodfokú ítéletben jelent meg, hogy a közvetlen veszélyhelyzetet a sebesség túllépése, a bal oldali és jobb oldali sáv váltogatása, valamint a hátrafordulás együttesen idézték elő.

[7] Ezzel szemben az állapítható meg, hogy a terhelt bár szándékosan szegte meg a közlekedési szabályokat, de szándéka nem terjedt túl az absztrakt veszélyhelyzeten. A bíróság megítélése szerint közvetlen veszélyhelyzetet jelentő sebességtúllépésre, indokolatlan váltásra és hátrafordulásra a baleset előtt már többször került sor anélkül, hogy a veszélyhelyzet túllépett volna az absztrakció szintjén.

[8] Ebből pedig arra vonható következtetés, hogy a terhelt a baleset tényleges bekövetkezésekor könnyelműen bízott abban, hogy közvetlen veszély nélkül vissza tudja kormányozni a járművet a jobb oldali forgalmi sávba és folytatni tudja az útját. Éppen annyira nem kívánta a baleset bekövetkeztét, mint amennyire nem állt szándékában bárki életének a kioltása sem.

[9] A védő hivatkozott a BH 1979.397. számon publikált eseti döntésre, mely szerint a közlekedési szabály szándékos megszegésével előidézett veszélyhelyzet nem feltétlenül jár együtt a szándékos veszélyeztetés megállapíthatóságával. Álláspontja szerint, bár e határozat meghozatalának időpontjára tekintettel korlátozott precedens erővel nem hivatkozható, az alapjául szolgáló tényállás rendkívüli hasonlóságára tekintettel jogi érvként a jelen ügyre is vonatkoztatható. A jelen tényállás releváns megállapításai alapján a bíróság mégis azzal ellentétes jogi következtetésre jutott.

[10] Az indítvány szerint nem állapítható meg, hogy a terhelt akár csak eventuálisan veszélybe kívánta volna sodorni a vele baráti viszonyban lévő utasai, illetve a saját életét is. Előfordulhatott volna olyan helyzet, amikor a kormány jobbra, majd balra fordítása elkerülhetetlen vezetési kényszer és nem is okoz balesetet, így legfeljebb absztrakt veszélyhelyzetként értékelhető. A balesetet az okozta, hogy – ellentétben a korábbi sávváltásokkal, azok sikerességére alapozva – a terhelt könnyelműen hátrafordult és egy olyan túlzott kormánymozdulatot hajtott végre, ami miatt elvesztette uralmát a jármű felett.

[11] Ezért jelen ügyben is az – a BH 1979.397. számon közzétett jogesetben is levont – következtetés a helytálló, miszerint a terhelt, bár tudta, tudnia kellett, hogy egészében szabálytalan közlekedéssel balesetet is okozhat, bízott a súlyos következmény elmaradásában. Bizakodása, ha teljesen alaptalan nem is volt, olyan mértékű könnyelműségre, felelőtlenségre utal, amelyet cselekvőképességének a tudatos gondatlanság bűnösségét alakzaton belül, de jelentős súlyú megítélését igényli.

[12] Erre tekintettel pedig az eljáró bíróságok a megállapított tényállásról helytelen következtetést vontak le a terhelt szándékára. A terhelt szándékára vont következtetés jogi következtetés, ami ténybeli alapok hiányában a cselekmény törvénysértő minősítéséhez és törvénysértő büntetés kiszabásához vezet (BH 2018.239.).

[13] A védő hivatkozott arra is, hogy a terhelt a balesetet közvetlenül okozó túlkormányzást észlelve azonnali fékezésbe kezdett. Utalt rá, hogy ez a körülmény a jogerős ítéleti tényállásban nem szerepel, azonban tartalmazza ezt az eljárás során felhasznált egyesített igazságügyi orvos-műszaki szakértői vélemény, valamint erre utal az is, hogy a jogerős ítéleti tényállás szerint a gépkocsi haladási sebessége a kezdeti 92-98 kilométer/óráról a fának ütközésig 55-60 kilométer/óra csökkent. Emellett nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a terhelt maga is a járműben tartózkodott. A kisodródás észlelésekor tanúsított fékezés egyértelműen a baleset elhárítását célozta, és bár nem vezetett eredményre, de így önmagában a baleset bekövetkezésének tényéből nem lehet visszakövetkeztetni a terheltnek a közvetlen veszélyeztetésére irányuló eshetőleges szándékára.

[14] A védő álláspontja szerint a bíróság a támadott jogerős ítéletében jogkérdésben eltért a Kúria Bfv.79/2022/9. számú, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától.

[15] A hivatkozott határozat elvi tartalma szerint az eljáró bíróságok a terhelt elhárító magatartását nem értékelték, illetve a baleset körülményeiből téves következtetést vontak a terhelt eshetőleges szándékára. A határozatban a Kúria kifejtette, hogy önmagában a megengedett sebesség extrém túllépése nem eredményezett helyzetre és személyre konkretizálta a közvetlen veszélyhelyzetet. Kétségtelen, hogy az ilyen mérvű szabályszegés nagyfokú felelőtlenséget, gondatlanságot takar. A terhelt tényállásban rögzített magatartása nem a közvetlen veszély létrejöttében, a baleset bekövetkezésének reális esélybe való belenyugvás most az az iránti közömbösséget mutatta. A terhelt célja cselekményével a tényállásban is rögzített elismerés kivívása volt, a tényállásban rögzített baleset előtti magatartása pedig egyértelműen a baleseti, ily módon a közvetlen veszélyhelyzet elhárítását célozta, amely kétségkívül nem vezetett eredményre, de önmagában a baleset bekövetkezésének tényéről nem lehet vissza következtetni a terhelt eshetőleges szándékára. Az elhárítás érdekében kifejtett magatartása jelentős mértékben célszerűnek és az adott forgalmi helyzettel adekvát reakciónak tekintendő. A terhelt könnyelműen bízott abban, hogy az extrém sebességtúllépésben testet öltő magatartásának káros következményei elmaradnak, képes a sebességrekordjának elérésére oly módon is, hogy abból nem jön létre baleset. Ez a bizakodás azonban könnyelmű volt, mert a sebességtúllépés olyan mérvű volt, hogy a közvetlen veszélyhelyzet észlelésekor megkezdett, egyébként célszerű elhárító magatartás már nem vezetett eredményre, ilyen módon a terhelt terhére kizárólag a tudatos gondatlansága, luxura állapítható meg az alapeset, továbbá a minősítő körülményt képező eredmény tekintetében is.

[16] A hivatkozott és a jelen ügy tényállását egymásra vetítve azok között a védő csupán annyi releváns különbséget észlelt, hogy míg a terhelt célja az előbbi ügyben a sebességrekordjának elérése és az elismerés kivívása, utóbbiban az ijesztgetés és a szórakoztatás volt, továbbá az elhárító magatartás előbbi ügyben a jogerős ítéleti tényállásban, jelen ügyben pedig az igazságügyi szakértői véleményben szerepel.

[17] Ezért megalapozatlannak tartotta a másodfokú ítélet [109] bekezdésében foglalt azon megállapítást, miszerint a hivatkozott eseti döntés nem irányadó a jelen ügyben. Kitért arra is, hogy ezen eltérés nyomán a büntető anyagi jog szabályainak a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerinti megsértése valósult meg, így a felülvizsgálatnak a Be. 649. § (6) bekezdése szerinti feltétele is fennáll.

[18] Mindezek alapján a védő álláspontja szerint a terhelt tényállásban rögzített magatartása a Btk. 235. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő közúti baleset okozása vétségének, valamint a Btk. 236. § (1) bekezdése szerinti járművezetés ittas állapotban vétségének minősül.

[19] Az eljáró bíróságok helyesen állapították meg, hogy a jogerős ítéletben foglalt minősítés alapján az irányadó büntetési tétel öt évtől tizenkét évig terjedő szabadságvesztés, annak középértéke pedig nyolc év hat hónap szabadságvesztés volt. A védő által helyesnek tartott minősítés alapulvételével azonban e büntetési tételkeret egy évtől hét évig terjedő szabadságvesztésre csökken. Így bár kétségtelen, hogy a jogerős ítéletben a terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartama e kereteken is belül van, azonban már az elsőfokú ítélet is hivatkozott az enyhítő körülmények túlsúlyára, ami miatt a középértéket el nem érő tartamú szabadságvesztést talált arányban állónak a terhelt és az általa elkövetett cselekmény társadalomra veszélyességével, a másodfokú bíróság pedig még ehhez képest is enyhítette a büntetést, a törvényi minimumot éppen hogy meghaladó tartamra. Mindezek alapján pedig a törvényes büntetési tételkeret alapulvételével négy évi középértéktől is jelentősen lefelé eltérő szabadságvesztés kiszabása indokolt. Emellett kérte azt is, hogy ha a kiszabott szabadságvesztés tartama nem haladja meg a két évet, akkor a Kúria vizsgálja meg a büntetés végrehajtása felfüggesztésének feltételeit is, tekintettel a terheltnek a bűncselekmény elkövetése utáni kifogástalan magatartására, valamint arra, hogy a büntetés végrehajtását már megkezdte, ekként tudatában van annak, hogy ismételt bűnelkövetés esetén mivel kell szembenéznie.

[20] Mindezekre tekintettel a védő elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatását és a kiszabott büntetés mértékének jelentős enyhítését, másodlagosan a jogerős másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a Győri Ítéltábla új eljárásra utasítását indítványozta.

[21] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1349/2024/2. számú átiratában az indítványt nem tartotta alaposnak.

[22] Indokai szerint a felülvizsgálati eljárásban a tényállás támadásának tilalmába ütközik és ezért törvényben kizárt a védő hivatkozása arra vonatkozóan, hogy a terhelt a balesetet közvetlenül okozó túlkormányzást észlelve azonnali intenzív fékezésbe kezdett, továbbá az is, hogy a terhelt azonnali fékezése nem volt kellően hatékony és nem vezetett a sodródás elmaradásához, valamint az ütközés elkerüléséhez.

[23] Az ügy érdemében előrebocsátotta, hogy az indítványban foglalt általános dogmatikai alapvetéseket, valamint a BH-ban közzétett, illetve precedensértékű, a Legfelsőbb Bíróság, illetve a Kúria által hozott döntések tartalmának összefoglalásával alapvetően egyetért. Ugyanakkor nem osztotta azt a védői álláspontot, miszerint az azok által alapul vett tényállások tulajdonképpen teljes egészében, illetve a jogkérdés eldöntése szempontjából releváns részek tekintetében tökéletesen megegyeznek. A szövegösszehasonlítás eredményeképp ugyanis egyértelműen megállapítható, hogy pont azon részek tekintetében térnek el meghatározó mértékben a döntések által irányadónak tekintett tényállások a jelen ügyben megállapítottól, amelyek az adott terhelt Btk. 234. § (1) bekezdésében meghatározott alapeseti eredményre, a közvetlen veszélyre kiterjedő szándékosságra tekintetében meghatározó jelentőségűek.

[24] A védő ugyanis maga sem vitatta, hogy a terhelt szándékos KRESZ szabályszegő magatartásokat tanúsított, ellenben meghatározó jelentőséget tulajdonított a terhelt kisodródás észlelésekor tanúsított reakciójának és ebből következtetett arra, hogy a terhelt terhére kizárólag a tudatos gondatlansága állapítható meg.

[25] Erre vonatkozó adatot azonban a felülvizsgálatban támadhatatlan jogerős ítéleti tényállás nem tartalmaz. Nem lehet erre következtetni abból a tényállásban rögzített tényből sem, miszerint a terhelt által vezetett gépkocsi sebessége a sodródás kezdetén 92-98 kilométer/óra, a fának ütközéskor pedig már csak 55-60 kilométer/óra volt. A jogerős ítéleti tényállás ugyanis távolsági adatokat egyáltalán nem rögzít, azt azonban igen, hogy a gépjármű a sodródás megkezdése után a menetiránnyal szembefordult, majd előbb a cím 2 szám előtti autóbuszmegálló jelzőtáblájának, és csak ezt követően a cím 3 szám előtti fának ütközött. Ekként az idézett ténymegállapításokból nem következtethető ki, hogy a terhelt bármilyen mértékű fékezése váltotta volna ki járművének a tényállásban rögzített sebességcsökkenését.

[26] A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint a terhelt tudattartalma szempontjából jelentősége van annak, hogy a terhelt település 2 és település 1 között, még a lakott területen kívül több 100 méteren keresztül váltakozva haladt a bal és a jobboldali sávban, illetve később település 1 belterületén is, de egy alkalommal még a külterületen a menetirány szerinti bal oldali sávban haladva a vele szemben személygépkocsival közlekedő személy 1-et az úttestről lehúzódásra kényszerítette. Ez utóbbira vonatkozóan a tényállás közelebbi adatokat nem rögzít, ekként a közúti veszélyeztetés alapeseti alakzatának megállapítására a terhelt ezen cselekvése még nem alkalmas, de szemléletesen mutatja a terhelt által a forgalom más résztvevőivel szemben tanúsított közömbösségét.

[27] Ugyancsak tartalmazza a tényállás, hogy amikor a terhelt járművével még a település 1 belterületére való érkezése előtt többször átment a szembejövő sávba, az emiatt megijedő és sikoltozó utasain sértett 1-gyel együtt nevetett, őket ilyen módon is ijesztgette. A későbbiekben pedig a tényállásban rögzített magatartásával már kifejezetten az volt a cél, hogy veszélyhelyzetet teremtve utasaiban veszélyhelyzetet keltsen és így őket, valamint magát is szórakoztassa. Kiemelendő, hogy a terheltet a többszörös szabályszegő magatartásának megvalósítása során semmiféle forgalmi ok, illetve külső kényszer nem befolyásolta, arra kifejezetten abból a célból került sor, hogy a szórakoztatás célzatával veszélyhelyzetet keltsen.

[28] Erre magyarázatul szolgál, de a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítása szempontjából teljes egészében közömbös a terhelt önhibából eredő ittas, továbbá bódult állapota, melynek mértéke alkalmas volt arra, hogy a terhelt gátlásait oldja és cselekményének következményeit reálisan ne tudja felmérni.

[29] A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint félrevezető a terhelt cselekményét mint egy véletlenül bekövetkezett baleseti eseményt bemutatni, mert az irányadó tényállás ezzel ellentétes következtetések levonására alkalmas. Annak a körülménynek pedig, hogy a terhelt maga is a járműben utazott, éppen a terhelt önhibájából eredő ittas, bódult állapota következményeként nincs jelentősége.

[30] Ugyanakkor a terhelt által vezetett jármű elavult jellege és műszaki tulajdonságai, továbbá az a körülmény, hogy a terhelten kívül abban további négy személy tartózkodott, de egyikük sem rögzítette magát biztonsági övvel, gyakorlatilag kizárták annak lehetőségét, hogy a terhelt a nagy sebességű haladása mellett megválasztott, teljességgel indokolatlan, hirtelen és erőteljes kormánymozdulat esetén a közvetlen veszélyhelyzet, illetve a baleset tényleges bekövetkezése elkerülhető legyen. A tényállás alapján a ténylegesen kialakult baleset szükségszerű következménye volt a terhelt által az adott körülmények között választott, indokolatlan és hirtelen manővernek, erre tekintettel pedig kizárható a közvetlen

veszélyre kiterjedő tudatos gondatlanság, a közvetlen veszélyhelyzet, illetve a baleset elkerülésében való megalapozatlan bizakodás.

[31] Az átiratban foglaltak szerint az irányadó tényállásban ekként semmiféle olyan körülmény nem volt kiolvasható, amelynek alapján a terhelt részéről bármiféle, a veszélyhelyzet, illetve a baleset elkerülésére irányuló magatartásra lehetett volna következtetni. A tényállás alapján kizárólag az állapítható meg, hogy a terhelt forgalmi ok nélkül, a saját szórakoztatása, illetve utastársai ijesztgetése céljából olyan többszörös és rendkívül durva KRESZ-szabályszegő magatartást tanúsított, amely a társai életének és testi épségének a közvetlen veszélyeztetésére irányult.

[32] E tényállás alapján a terhelt szándéka a közvetlen veszélyre mint alapeseti tényállási eredményre, legalább annak eshetőleges formájában feltétlenül kiterjedt. Ugyanakkor a minősítő körülményt képező súlyosabb eredményre, a sértett halála vonatkozásában már csak a negligencia volt megállapítható, amelynek nem mond ellent az a körülmény sem, hogy a terhelt olyan kijelentéseket is tett, amelyek arra utaltak, hogy akár a sértett halálába is belenyugodott volna, azt azonban az elkövetés egyéb körülményei nem támasztották alá.

[33] A kifejtettekől következően a bíróságok a tényállásban helytálló következtetést vontak le a terhelt bűnösségére és nem tévedtek a terhére rótt közúti veszélyeztetés büntetének jogi minősítésében sem. Mivel pedig ekként a védő által megjelölt anyagi jogszabálysértés nem valósult meg, annak hiányában a kiszabott büntetés felülvizsgálatára nem kerülhet sor.

[34] Mindezekre tekintettel a Legfőbb Ügyészség arra tett indítványt, hogy a Kúria a támadott határozatokat a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában tartsa fenn.

[35] **III.** A terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítvány alaptalan.

[36] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a értelmében kizárólag a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárási okokból vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető, az ott meghatározottakon kívül más okból felülvizsgálatnak nincs helye.

[37] A védő indítványának lényege szerint a bíróság jogerős ítéletében tévesen minősítette a terhelt cselekményét közúti veszélyeztetés minősített eseteként. Álláspontja szerint a helyes minősítés – az indítványban nem vitatott járművezetés ittas állapotban vétsége mellett halmazatban – közúti baleset okozásának vétsége [Btk. 235. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pont] és mivel annak alapulvételével az irányadó büntetési tétel jóval alacsonyabb, így a jogerős ítéletben kiszabott büntetés törvénysértően súlyos.

[38] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont első fordulatának ba) alpontja alapján valóban felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság jogerős ítéletében a terhelt cselekményének törvénysértő minősítése folytán törvénysértően súlyos büntetést szabott ki. A Kúria következetes gyakorlata szerint törvénysértő minősítés esetén a büntetés abban az esetben is lehet törvénysértő, ha a törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tétel keretei között került kiszabásra, helyes minősítés alapulvételével eltúlzottan enyhe vagy súlyos [Bfv.II.158/2023/9. (BH 2024.29.)]. Következésképp a védő indítványa a hivatkozott felülvizsgálati oknak megfelel.

[39] A Be. 649. § (6) bekezdése szerint a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérés esetén szintén helye van felülvizsgálatnak, azonban csak akkor, ha az eltérés a büntető anyagi jog szabályainak az említett törvényhely (1) bekezdésében meghatározott megsértését eredményezte vagy a (2) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértést eredményezett.

[40] A védő e körben megjelölte a Kúria Bfv.II.79/2022/9. számú ítéletét, ami valóban a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozat, továbbá megjelölte az általa kifogásolt eltérés mibenlétét is, melynek lényege abban ragadható meg, hogy a Kúria a hivatkozott referenciahatározatban az álláspontja szerint minden releváns tény tekintetében egyező tényállás alapján a terhelt közúti veszélyeztetés büntettként értékelt cselekményét közúti baleset okozása vétségének minősítette, a támadott ítélet azonban – azzal ellentétben – a releváns tények azonossága ellenére közúti veszélyeztetést állapított meg.

[41] Mivel ekként a védő álláspontja szerint az eltérés szintén a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont első fordulata ba) alpontja szerinti törvénysértést eredményezte, ezen hivatkozása is megfelel a Be. 649. § (6) bekezdése szerinti felülvizsgálati ok feltételeinek.

[42] A védő indítványa alapján tehát mindkét, abban megjelölt okból a felülvizsgálatnak helye van.

[43] 2. Ugyanakkor a felülvizsgálati eljárásban megkerülhetetlen szabály a tényálláshoz kötöttség és a tényállás támadhatatlansága. A Be. 650. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható. A Be. 659. § (1) bekezdése szerint pedig a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[44] Bár a védő indítványa alapvetően nem a jogerős ítéleti tényállást támadta, hanem jogi érveket sorakoztatott fel, azonban azok alapjául hivatkozott olyan tényekre is, amelyek a jogerős ítéleti tényállásban nem, vagy eltérően szerepelnek.

[45] Így a védő okfejtését jelentős részben építette arra, miszerint a sodródás megkezdésekor a terhelt azonnali fékezésbe kezdett. Ilyen ténymegállapítást azonban a jogerős ítéleti tényállás nem tartalmaz és nem következik az abból sem, hogy a terhelt gépkocsijának a sodródás megkezdésekor még 92-98 kilométer/órás sebessége a fával való ütközéskor már 55-60 kilométer/óra csökkent. Azt megelőzően ugyanis a gépkocsi megfordult a tengelye körül, majd egy autóbuzsmegálló jelzőoszlopának is nekiütközött, ami a tényállásban nem rögzített fékezéstől függetlenül is eredményezhette a sebességvesztést.

[46] A fékezésre vonatkozó ítéleti ténymegállapítást nem pótolja annak a szakértői véleményben való feltüntetése sem, mivel a felülvizsgálatban a fent írt szabályozás szerint csak a jogerős ítéletben megállapított tények vehetők figyelembe; azt a Kúria a felülvizsgálati eljárásban semmilyen más – még akár az eljáró bíróságok által elfogadott – bizonyíték alapján sem egészítheti ki.

[47] Megjegyzi a Kúria, hogy ugyanígy nem tartalmazza az irányadó tényállás, miszerint a terhelt vagy bárki más a gépkocsi többi utasa felé a „most meg fogtok halni”, vagy más hasonló tartalmú kijelentést intézett volna.

[48] Így mindezek a felülvizsgálati indítvány elbírálása során nem vehetők figyelembe.

[49] 3. A terheltnek felrótt közúti veszélyeztetés büntettkét a Btk. 234. § (1) bekezdése szerint az követi el, aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével közúton vagy közforgalom elől el nem zárt magánúton más vagy mások életét vagy testi épségét közvetlen veszélynek teszi ki. Az indítvánnyal célzott közúti baleset okozását pedig a Btk. 235. § (1) bekezdése szerint az valósítja meg, aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével másnak vagy másoknak gondatlanságból súlyos testi sértést okoz. Mindkét cselekmény súlyosabban büntetendő, ha a cselekmény halált okoz [Btk. 234. § (2) bekezdés c) pont, illetve Btk. 235. § (2) bekezdés b) pont].

[50] A két bűncselekmény közötti dogmatikai különbözőség lényege, hogy míg közúti baleset okozása esetén mind a veszélyhelyzet okozására, mind az okozott eredményre csak a terhelt gondatlansága terjed ki, ellenben közúti veszélyeztetés esetén a terhelt szándékosan hozza létre a közvetlen veszélyhelyzetet és csupán annak eredményéhez fűzi gondatlanság.

[51] A védő helyesen hivatkozott arra, hogy a szándékos szabályszegés nem eredményezi feltétlenül azt, miszerint a terhelt szándéka a veszélyhelyzet okozására is kiterjedt volna, mint ahogyan arra is, hogy az absztrakt veszélyhelyzet létrehozásával a közúti veszélyeztetés még nem valósul meg.

[52] Ehhez képest az indítványban kifogásolt jogkérdés az alapján dönthető el, hogy a terhelt nem vitásan szándékos közlekedési szabályszegései közvetlen veszélyhelyzetet hoztak-e létre, és ha igen, arra a terhelt szándéka kiterjedt-e.

[53] 4.1. A felülvizsgálatban irányadó tényállás rögzíti, hogy a terhelt a neki felrótt magatartását azért tanúsította, hogy veszélyhelyzetet teremtve utasaiban veszélyérzetet keltsen és így őket, valamint magát is szórakoztassa. Ez a megállapítás ún. tudati ténymegállapítás (BH 2005.167.), ami a felülvizsgálat során ugyancsak nem vitatható (BH 2011.3.II.). A tényállás részévé tett tudati tények vitathatósága azonban csak akkor eshet el, amennyiben a szűkebb értelemben vett tényállásba tartozó külső, a kívülvilágban megjelenő tényekből, életbeli jelenségekből a belső tények valóban következnek [Bfv.1256/2015/5., Bfv.1692/2017/6. (BH 2018.239.)]. Jelen esetben pedig ez a helyzet.

[54] Jelen esetben az állapítható meg, hogy a bíróság jogerős ítéletében ebben a körben nem csupán az extrém sebességtúllépést, hanem összesen négy különböző közlekedési szabály, a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontjának (az általános gondossági szabály), a 25. § (1) és (2) bekezdésében (a relatív sebességkorlátozás és a jobbratartási kötelezettség), valamint a 26. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontjának (abszolút sebességkorlátozás) megsértését róta a terhelt terhére. A terhelt ezen tudatos szabályszegéseit a baleset bekövetkezése előtt már hosszabb ideje folytatta. Így nem csupán a gépkocsi sebességét tartotta folyamatosan, jelentősen a megengedett abszolút és a relatív sebességhatár felett, de többször kormányzott át azt megalapozó forgalmi ok hiányában a szemközti sávba, a sávokat nagy sebességgel, indokolatlanul váltogatva, a balesetet közvetlenül megelőzően is indokolatlanul, hirtelen kormányzott jobbra.

[55] Következésképp a terhelt magatartása nem merült ki pusztán az extrém sebességtúllépésben, hanem azon túlmenően is a veszélyhelyzet előidézése, illetve fokozása érdekében további közlekedési szabályokat is szegett. A védő helyesen hivatkozott arra, hogy előfordulhatott volna olyan közlekedési helyzet, amikor a kormány jobbra, majd balra fordítása elkerülhetetlen vezetési kényszer és nem is okoz balesetet; jelen esetben azonban nem volt ilyen kényszer és a terhelt azzal balesetet okozott. Ez perdöntő jelentőségű különbség. Ennek kapcsán elegendő az ún. „büntetőfékezés” jelenségére utalni. Ha a hirtelen fékezésre közlekedési kényszer nélkül, a másik járművezető megleckéztetése érdekében kerül sor, az a közvetlen veszélyhelyzet létrejötte esetén nem vitásan közúti veszélyeztetést valósít meg, ellenben a büntetőjogi felelősség fel sem merül, ha ugyanazt a vészfékezést elkerülhetetlen baleset-elhárítási kényszer váltja ki, még akkor sem, ha az balesetet okoz és akkor sem, ha a veszély elhárítására a vezető nem a legcélszerűbb módot választotta. Jelen esetben azonban erről nincs szó.

[56] Ekként a terhelt szélsőséges gyorshajtása mellett az azon túlmenő szabályszegései, így a szemközti sávba – egy alkalommal a szembejövő gépjárművet is leszorítva – áthaladás, a sávok váltogatásai, a gyors kormánymozdulatok már egyértelműen az utasokra irányuló közvetlen veszélyhelyzet létrehozását célozták, ami létre is jött. A jogerős ítéleti tényállás rögzítette, hogy a terhelt magatartásától a gépkocsi női utasai megijedtek és sikoltottak (elsőfokú ítélet 3. oldal első bekezdés).

[57] Ennek megfelelően a terhelt utasainak életét és testi épségét veszélyeztető közvetlen veszélyhelyzet már a gépkocsi megcsúszását megelőzően létrejött, amikor a község belterületén a megengedett sebesség közel kétszeresével haladva és a sávokat váltva már bármely kormánymozdulat – melynek megtétele egyébként a terhelt szándékában állt és azt meg is tette – már az útról való lehaladás bármely pillanatban való bekövetkezésének lehetőségét rejtette magában; azaz ennek veszélye közvetlenül fennállt.

[58] Megjegyzi a Kúria, hogy jelen ügyben a cselekmény annyiban atipikus, miszerint a közúti veszélyeztetés során a veszélyeztetési szándék rendszerint nem az elkövető által vezetett jármű utasaira irányul. Más közlekedő veszélyeztetése esetén pedig a közvetlen veszélyhelyzet az elkövető bármely durva szabályszegése esetén sem jöhet létre nyilvánvalóan mindaddig, amíg a sértett a terhelt járművének közvetlen hatókörébe nem kerül. Jelen esetben azonban más a helyzet, amikor is a terhelt szélsőségesen eltúlzott sebesség mellett kivitelezett ismételt szabályszegései fokozatosan eredményezték azt, hogy a sértettek élete és testi épsége már közvetlen veszélybe került; ezt utasai részben fel is ismerték – ezt igazolja reakciójuk, a sikoltozás – így azt a terheltnek fel kellett ismernie.

[59] Amennyiben pedig a sértettek már saját magukat is veszélyben érezték – és ahogy azt a rögtön ezt követően, a terhelti magatartás részeként és egyenes következményeként bekövetkezett baleset is tényszerűen igazolja – ez a veszély már közvetlen volt, amit a terhelt célzatos, annak kialakítására vezető magatartása eredményezett.

[60] A terhelt magatartásának a jogerős ítéleti tényállásban rögzített célja – az ijesztés – eleve veszélyhelyzet kialakításával kivitelezhető; a terhelt magatartását ez motiválta, ennek megfelelően járt el és magatartása ekként eredményre is vezetett.

[61] Következésképp a jogerős ítéleti tényállás az abban rögzített, a külvilágban megjelenő ún. primer tényekkel összhangban tartalmazza tudati tényként, miszerint a terhelt szándéka az volt, hogy veszélyhelyzetet teremtve utasaiban veszélyérzetet keltsen és így őket, valamint magát is szórakoztassa. Ha pedig ez volt a célja és annak megfelelően is járt el, akkor a szándékossága kétségtelen. Ugyancsak tartalmazza a tényállás a sértetteknek a terhelt által létrehozott veszélyre adott reakcióját és a terhelt viszont-reakcióját is, miszerint a céljának megfelelően megijedt női sértetteken a baleset elhunyt áldozatával együtt nevetett.

[62] Ebből pedig megalapozott jogkövetkeztetés vonható arra, hogy a terhelt a többszörös közlekedési szabályszegéseivel olyan helyzetet hozott létre, melyben utasai élete és testi épsége már közvetlen veszélybe kerültek. Ehhez pedig célzatos magatartása vezetett, célja magatartásával kifejezetten arra irányult. Az ekként létrehozott veszély pedig nem csupán absztrakt volt; a sértettek élete és testi épsége az extrém sebességtúllépés mellett végrehajtott kormánymozdulatok eredményeként már közvetlen veszélybe került, amit a sértettek – ahogy reakciójuk is bizonyítja – észleltek is. A terhelt arra adott saját reakciója pedig azt bizonyítja, hogy az eredeti céljának megfelelően kialakított veszélyhelyzet kialakulását észlelte is, azonban azt nem szüntette meg, hanem a közvetlen veszélyhelyzetet a szabályszegések további folytatásával egészen a baleset bekövetkeztéig fenntartotta.

[63] Kétségtelen az is, hogy a sértettek a terhelt barátai voltak, illetve magatartásával saját magát is veszélyeztette, azonban ez nem teszi kétségessé az objektív tényekből levonható fenti következtetést. A közúti veszélyeztetés egyenes vagy eshetőleges szándékkal történő elkövetése esetén az elkövető a veszélyhelyzet bekövetkezésének lehetőségét előre látja és azt kívánja, vagy abba belenyugszik, de a tényleges sérülés vagy halál bekövetkezését nem kívánja és még csak nem is nyugszik bele abba, mert bár felismeri, hogy a veszélyhelyzeten túlmenő további káros következmények is létrejöhetnek, ám bízik a saját ügyességében, vezetői tapasztalatában, a gépjárművének műszaki tulajdonságaiban stb.

[64] Jelen esetben is ez a helyzet. Arra pedig, hogy a terhelt a szórakoztatás érdekében ezt a nagyfokú kockázatot is vállalta, közepes fokban ittas és kétféle kábítószerrel is befolyásolt állapota ad magyarázatot. Az önhibából ittas állapotba kerülő és bűncselekmény tényállását megvalósító cselekményt elkövető személyt olyannak kell tekinteni, mintha annak beszámítási képessége lenne; következésképpen e törvényi rendelkezés folytán az ittas állapotban való elkövetés a cselekmény minősítésén mit sem változtat, azt nem érinti; azaz az alanyi oldal hiánya vagy korlátozottsága esetén a cselekményt a tárgyi oldal ismerve alapján kell elbírálni (III. számú Büntető Elvi Döntés).

[65] Ekként pedig az irányadó tényállás alapján az állapítható meg, hogy a terhelt a közlekedési szabályszegéseivel közvetlen veszélyhelyzetet hozott létre, amihez egyenes szándék [Btk. 7. § (1) első fordulat], míg a bekövetkezett eredményhez tudatos gondatlanság fűzte [Btk. 8. § első fordulat].

[66] 4.2. Az indítvány helyesen hivatkozott arra, hogy a BH 1979.397. számon közzétett eseti döntéstől való eltérés felülvizsgálat alapja nem lehet, azonban a jogi érvelés eszközeként hivatkozható [Bfv.486/2019/7. (BH 2020.94)]. Ezért a Kúria a teljesség érdekében utal arra, hogy az abban kifejtett elvi tételt – miszerint a közlekedési szabály szándékos megszegésével előidézett veszélyhelyzet nem feltétlenül jár együtt a szándékos veszélyeztetés megállapíthatóságával – a fent kifejtettekből is megállapíthatóan – maga is osztja, az annak alapjául szolgáló tényállás azonban jelentősen eltér a jelen ügyétől. A hivatkozott ügyben a terhelt rossz úton és – a jelen ügyben megállapítottnál jóval csekélyebb – sebességtúllépéssel vezette a gépkocsit, amikor az általa utasainak mesélt történet illusztrálásaként tett egy hirtelen kormánymozdulatot, ami a halálos balesethez vezetett. Ebben az esetben azonban a terhelt nem szándékozta veszélyeztetni utasai életét és testi épségét, hanem eleve szabályszegő közlekedése során, az általa elmondottak alátámasztására tett egy olyan meggondolatlan, hirtelen mozdulatot, amiről a tőle elvárható körültekintés elmulasztása folytán nem látta előre, hogy az veszélyhelyzetet eredményezhet.

[67] Jelen esetben ellenben az irányadó tényállás szerint a terhelt célja eleve a megijesztést eredményező közvetlen veszélyhelyzet létrehozása volt. A Kúria utal arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság határozatában külön is kifejtette, hogy a szándékos bűnösség – más mellett – akkor állapítható meg, ha az elkövető akarata, célja éppen az ilyen veszélyhelyzet – bármely okból motivált – létrehozása volt. Jelen ügyben az irányadó tényállás ezt kifejezetten rögzíti.

[68] 5. A Kúria Bfv.II.79/2022/9. számú ítélete azonban a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett, 2012. január 1-jét követően hozott határozat, ezért az attól való, a bűncselekmény törvénysértő minősítését és törvénysértő büntetés kiszabását eredményező eltérés önmagában alapot ad a felülvizsgálatra.

[69] Ennek kapcsán a Kúria előre bocsátja, hogy jogkérdésben való eltérés nem csak akkor valósul meg, ha a bíróság jogértelmezési kérdésben a korábbtól eltérő álláspontra helyezkedik, hanem akkor is, ha a releváns elemeiben azonos tényállást ítéli meg eltérően. Jelen ügyben fel sem merülhet elvi, jogértelmezési eltérés, hiszen az alapügyben eljáró bíróságok a terhelt szándékosságát ugyancsak a közvetlen veszélyhelyzetre kiterjedően vizsgálták és állapították meg; annak során pedig nem állították, hogy a terhelt cselekményének minősítését önmagában a terhelt által megvalósított közlekedési szabályszegések szándékos volta alapozná meg.

[70] Ezért a Kúria elsődlegesen a két ügyben irányadó tényállást vetette össze azok egyezőségeinek és különbségeinek megállapítása érdekében. A védő is ezt tette indítványában és szemléletesen mutatta ki, hogy a két tényállás megegyezik abban, miszerint mindkét ügyben a terhelt extrém sebességtúllépéssel vezette a gépkocsit, eltér azonban abban, hogy a referencia-határozatban a terhelt célja ezzel az egyéni sebességrekordjának megdöntése és

utasai elismerésének kivívása, míg jelen ügyben kifejezetten az utasok megijesztése és szórakoztatása volt.

[71] A védő helyesen hivatkozott arra, hogy a referencia-határozat szerint a közvetlen veszélyhelyzet észlelésekor a terhelt – annak elhárítására törekedve – azonnal fékezni kezdett, azaz egyébként célszerű, elhárító tevékenységet kezdett meg. Jelen ügyben azonban ilyen az irányadó tényállásban egyáltalán nem szerepel, az indítvány ettől eltérő hivatkozása pedig – ahogy arra a Kúria korábban már kitért – nem vehető figyelembe. Ekként az eltérés helyesen abban nyilvánul meg, hogy jelen ügyben a terhelt a közvetlen veszélyhelyzet észlelésekor utasain nevetve folytatta manővereit.

[72] Emellett további – a védő által nem észlelt – eltérés az a tény is, hogy míg a referencia-határozatban a balesettel összefüggésben a sértett kizárólag a megengedett legnagyobb sebességre vonatkozó közlekedési szabályt szegte meg, addig jelen ügyben a fent írtak szerint további három közlekedési szabályszegés is a terhére róható.

[73] Ugyancsak releváns eltérés, hogy a referencia-határozat szerint a terhelt nem volt ittas vagy bódult állapotban, míg jelen ügyben mindkettőben.

[74] A jelen ügyben tehát

- a terhelt ittas és bódult, ekként a tudatos felelőtlenséget jelentősen megkönnyítő állapota,
- magatartásának kifejezetten az utasok megijesztésére irányuló célzata,
- az extrém sebességtúllépés mellett a fenti célból megvalósított további közlekedési szabályszegések és
- a közvetlen veszélyhelyzet észlelésekor elhárító tevékenység végzése helyett utasai kinevetése és a veszélyhelyzet fenntartása olyan eltérő tényállásbéli alap, ami a Bfv.II.79/2022/9. számú ítéletben is alkalmazott, azzal megegyező jogértelmezés mellett alapot adott a szándékra vonatkozó eltérő jogkövetkeztetésre és így az eltérő minősítésre is.

[75] 6. A jelen ügyben támadott határozat tehát jogkérdésben nem tér el a Kúria Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától és a bíróság jogerős ítéletében törvényesen minősítette a terhelt cselekményét a Btk. 234. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő közúti veszélyeztetés büntettének, továbbá azzal halmazatban – az indítványban sem kifogásolt – a Btk. 236. § (1) bekezdésébe ütköző járművezetés ittas állapotban vétségének.

[76] Ekként a jogerős ítéletben a terhelt cselekményeinek minősítése törvényes, így pedig anyagi jogszabálysértés hiányában a törvényes keretek között kiszabott büntetés neme és mértéke már felülvizsgálat tárgya nem lehet [Bfv.545/2021/7. (BH 2022.5.), Bfv.1502/2016/6. (BH 2017.219.II.).

[77] 7. A Kúria a teljesség érdekében kifejti még, hogy az indítvány az azzal célzott eredményre akkor sem vezethetett volna, ha annak a közúti veszélyeztetés megállapítását támadó részét a Kúria alaposnak találta volna.

[78] Erre az esetre ugyanis a védő a terhelt cselekményét a Btk. 235. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő közúti baleset okozása vétségeként és azzal halmazatban a Btk. 236. § (1) bekezdésébe ütköző járművezetés ittas állapotban vétségeként indítványozta minősíteni. Ittas állapotban lévő vezető által okozott baleset esetén azonban ez a minősítés kizárólag akkor állapítható meg, ha az eredményhez vezető közlekedési szabályszegés és a terhelt ittas állapota között nincs összefüggés.

[79] Köztudomású, hogy az ittasság a járművezető merészségét indokolatlanul megnöveli, veszélyérzetét csökkenti, érzékelési képességét korlátozza, ezért a gépjárművezető kifejezetten ittas állapota miatti közlekedési szabályszegések és az ittasság közötti

összefüggésre nézve nincs szükség külön bizonyítás felvételére [Bfv.645/2017/6. (BH 2018.105.I.)]. Ettől eltérő következtetés alappal csak akkor vonható le, ha az ügy egyedi körülményei, a közlekedési szabályszegés sajátos jellege ezt indokolják (BH 2013.33.). Az érzékelési képesség korlátozottságára, a veszélyérzet csökkenésére utaló közlekedési szabályszegések esetén arra kell következtetést levonni, hogy a közlekedési szabályszegést, a közlekedési balesetet és annak eredményét az elkövető ittas járművezetése okozta (BH 2012.215.).

[80] Így közúti baleset okozása minősített esetének és ittas járművezetés szabálysértésének halmazát állapította meg a bíróság, amikor a terhelt ittas állapotban vezette a lovaskocsiját, a halálos eredményhez vezető balesetet azonban a jármű – az ittassággal összefüggésben nem álló – kiválágitatlansága okozta (BH 2004.349.).

[81] Jelen ügyben azonban a terhelt által megvalósított, az adott forgalmi helyzetben teljesen indokolatlan, extrém kockázatvállaláson nyugvó, szélsőségesen durva, a veszélyérzet és a felelősségtudat teljes hiányáról tanúskodó közlekedési szabályszegések viszont szoros, egyenes összefüggésben állnak a terhelt ittas és egyúttal bódult állapotával; valójában az adott körülmények között az a terhelt magatartásának az egyetlen lehetséges magyarázata, oka és eredője.

[82] Következésképp a terhelt cselekménye – a közvetlen veszélyhelyzet létrehozására irányuló szándék hiányában – nem az indítványban foglaltak szerint, hanem a Btk. 236. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő járművezetés ittas állapotban büntettként minősülne.

[83] E cselekmény büntetési tétele pedig két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, és bár kétségtől az is némileg alacsonyabb a jogerős ítélet szerinti minősítéshez kapcsolódó öt évtől tizenkét évet el nem érő szabadságvesztésig terjedő tételkeretnél, azonban az adott körülmények között – a terhelt egyszerre ittas és bódult állapotára, a megvalósított közlekedési szabályszegések számára és jellegére, valamint a minősítést megalapozó halálon túl okozott eredményre, így egy személy nagyfokú maradandó fogyatékoságára és további egy-egy személy súlyos, illetve könnyű sérüléseire tekintettel – a jogerős ítéletben kiszabott büntetés annak alapul vételével is alig haladná meg a törvényi középmértéket, így eltúlzottnak nem lenne tekinthető.

[84] Mindezekre tekintettel – miután a Kúria olyan felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt – a megtámadott határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdésének megfelelően tartott tanácsülésen, a Be. 655. § (2) bekezdése szerinti összetételben eljárva a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[85] *A döntés elvi tartalma*

A közúti veszélyeztetés büntettkénti minősítés törvényes, ha a terhelt az extrém sebességtúllépésen kívül más közlekedési szabályszegésekkel is kifejezetten arra törekszik, hogy utasait közvetlen veszélyhelyzet létrehozásával megijessze; ennek megvalósulását követően pedig a veszélyhelyzet megszüntetése érdekében semmit nem tesz, ellenben azt további szabályszegésekkel egészen a baleset bekövetkezéséig fenntartja.

[86] IV. A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdésére tekintettel nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[87] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul; az említett törvényhely (7) bekezdése szerint felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett, illetve az

azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2025. július 3.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró, Dr. Nagy Antal s.k. bíró